

e-ISSN 3083-6018

СОЦІАЛЬНИЙ РОЗВИТОК: економіко-правові проблеми

<https://www.eu-scientists.com/index.php/sdel>

Статистичні методи в системі оцінювання фінансової стійкості банківських установ

Юлія С. Худолій ^{1*} • Аліна Д. Глушко ¹

¹ Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна).
Доцент кафедри фінансів, банківського бізнесу та оподаткування, канд. екон. наук.

* Автор-кореспондент, e-mail: yul.dov@gmail.com

СТАТТЯ

АНОТАЦІЯ

Дослідницька

DOI:

[10.70651/3083-6018/2025.7-8.09](https://doi.org/10.70651/3083-6018/2025.7-8.09)

Авторське право

© 2025 авторів

Цей твір ліцензовано на умовах Ліцензії Creative Commons «Із Зазначенням Авторства – Некомерційна 4.0 Міжнародна» (CC BY-NC 4.0).

Стаття присвячена дослідженню використання статистичних методів в системі оцінювання фінансової стійкості банківських установ. Оскільки статистичні методи, що ґрунтуються на об'єктивному аналізі фінансових показників, кореляційно-регресійному моделюванні, дозволяють своєчасно виявляти критичні зміни у фінансовому стані банку, оцінювати ризик втрати платоспроможності, а також приймати обґрунтовані управлінські рішення щодо зміцнення його фінансової позиції. Метою дослідження є обґрунтування доцільності та ефективності застосування статистичних методів для оцінювання фінансової стійкості банківських установ з урахуванням сучасних викликів та необхідності забезпечення стабільності банківської системи. За результатами аналізу теоретико-методологічних засад поняття «фінансова стійкість банку» та її ключових параметрів визначено, що фінансову стійкість комерційного банку можна визначити як стан, що передбачає наявність достатнього обсягу ресурсів для підтримання платоспроможності, ліквідності та прибутковості, а також для забезпечення стійкого розвитку в умовах постійної дії ризиків. У межах розглянутого підходу до оцінювання фінансової стійкості банківських установ доцільно сформулювати систему показників, яка включає: показники динаміки активів, фінансової стійкості, захищеності, прибутковості та рентабельності. У ході дослідження динаміки фінансових коефіцієнтів банку за 2022–2024 роки виявлено, що окремі індикатори демонстрували негативні тенденції. Такі зміни свідчать про зменшення здатності банку формувати активи переважно завдяки власним коштам, що, своєю чергою, посилює його залежність від зовнішнього фінансування. Щодо рентабельності, більшість основних показників залишалися на відносно низькому рівні. Що радше відображає складну макроекономічну ситуацію, що виникла під впливом воєнних дій та загальної невизначеності на фінансовому ринку. Таким чином, застосування статистичних методів в системі оцінювання фінансової стійкості банківських установ дає змогу визначити та обґрунтувати стратегічні напрями її досягнення.

КЛЮЧОВІ СЛОВА

статистичні методи, фінансова стійкість банку, система показників, стійкість банківської системи.

e-ISSN 3083-6018

SOCIAL DEVELOPMENT: Economic and Legal Issues

<https://www.eu-scientists.com/index.php/sdel>

Statistical Methods in the System of Assessing the Financial Stability of Banking Institutions

Yuliia Khudolii ^{1*} • Alina Hlushko ¹

¹ National University "Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic" (Ukraine). Associate Professor at the Department of Finance, Banking and Taxation, PhD in Economics.

* Corresponding Author, e-mail: yul.dov@gmail.com

ARTICLE INFO

ABSTRACT

Research Article

DOI:

[10.70651/3083-6018/2025.7-8.09](https://doi.org/10.70651/3083-6018/2025.7-8.09)

Copyright © 2025
by authors

This is an open access journal and all published articles are licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0)

This article examines the role of statistical methods in evaluating the financial stability of banking institutions. Statistical methods, grounded in the objective analysis of financial indicators as well as correlation and regression modelling, enable the timely identification of critical changes in a bank's financial condition, facilitate the assessment of solvency risk, and support informed managerial decision-making aimed at strengthening financial stability. The purpose of the study is to substantiate the feasibility and effectiveness of using statistical methods to assess the financial stability of banking institutions, taking into account current challenges and the need to ensure the stability of the banking system. Based on the results of the analysis of the theoretical and methodological foundations of the concept of 'financial sustainability of a bank' and its key parameters, it is determined that the financial sustainability of a commercial bank can be defined as a condition that provides for the availability of sufficient resources to maintain solvency, liquidity and profitability, as well as to ensure sustainable development in the face of constant risks. Within the framework of the considered approach to assessing the financial stability of banking institutions, it is advisable to form a system of indicators that includes: indicators of asset dynamics, financial stability, security, and profitability. An assessment of the bank's financial ratios dynamics for 2022-2024 revealed that some indicators showed negative trends. Such changes indicate a decrease in the bank's ability to generate assets primarily from its funds, which, in turn, increases its dependence on external financing. In terms of profitability, most key indicators remained relatively low. This is likely to reflect the difficulty of the macroeconomic situation caused by the hostilities and general uncertainty in the financial market. Thus, the use of statistical methods in the system of assessing the financial stability of banking institutions makes it possible to identify and justify strategic directions for its achievement.

KEYWORDS

statistical methods, financial stability of a bank, system of indicators, stability of the banking system.

1. Вступ

У сучасних умовах глобальної економічної нестабільності роль національної банківської системи в забезпеченні стійкості та ефективності функціонування економіки є беззаперечною. Банки виступають не лише посередниками у перерозподілі фінансових ресурсів, а й ключовими елементами фінансової інфраструктури, які впливають на інвестиційну активність та макроекономічну рівновагу. Їх здатність підтримувати належний рівень ліквідності, капіталізації та платоспроможності визначає ступінь фінансової безпеки держави в цілому.

Фінансова стійкість є фундаментальною характеристикою банку, що відображає здатність ефективно функціонувати в умовах зовнішніх та внутрішніх шоків, забезпечуючи виконання зобов'язань перед вкладниками, інвесторами та контрагентами. Недостатній рівень фінансової стійкості здатен спричинити ланцюгову реакцію ризиків, що у підсумку загрожує стабільності не лише окремого банку, а й всієї банківської системи та економіки загалом. У цьому контексті виникає нагальна потреба у використанні сучасних кількісних інструментів для комплексної діагностики фінансової стійкості. Статистичні методи, що ґрунтуються на об'єктивному аналізі фінансових показників, кореляційно-регресійному моделюванні, дозволяють своєчасно виявляти критичні зміни у фінансовому стані банку, оцінювати ризик втрати платоспроможності, а також приймати обґрунтовані управлінські рішення щодо зміцнення його фінансової позиції. Статистичний інструментарій забезпечує об'єктивність, репрезентативність та можливість кількісного виміру стану банку на основі великого масиву даних. Необхідність інтеграції статистичних підходів в систему моніторингу та управління фінансовими ризиками обґрунтована стратегічним викликом сучасного банківського менеджменту.

З урахуванням вищезазначеного, дослідження статистичного інструментарію у контексті оцінювання фінансової стійкості банківських установ становить науковий та практичний інтерес.

2. Огляд літературних джерел

Аналіз наукових досліджень та робіт свідчить про високу значимість статистичних інструментів для забезпечення стабільності банківської системи. У роботі В. В. Рисіна та А. П. Біди зазначено, що статистичні методи, такі як дискримінантний аналіз, методи регресії та кластеризації, використовуються для оцінки фінансової стійкості, виявлення ризиків та оптимізації управлінських рішень [1].

О. Гірна у своїй роботі доводить, що основною метою використання статистичних методів є оцінка і прогнози фінансових показників, що дозволяє банкам адаптуватися до змін в зовнішньому середовищі. Наприклад, використання Z-індексу, який веде до інтегрального оцінювання фінансового стану банків, показує, що українські банки досягли критичного рівня стійкості, де статистичний аналіз допомагає виявити негативні тренди в фінансовій системі [2]. Важливими показниками є як абсолютні, так і відносні величини, які підлягають регулярному моніторингу для запобігання можливим фінансовим кризам, що відзначено у роботах таких учених як Ю. Бугель і О. Лопатовська, а також Г. Кришталь [3; 4].

Чисельні дослідження вказують на те, що застосування різних статистичних методів є критично важливим для виокремлення та управління банківськими ризиками. Наприклад, Г. Мажара та А. Музалевська відзначають, що аналіз ринкових ризиків і ризиків ліквідності через порівняння показників різних банків дозволяє не лише виявити слабкі місця в системі, але й вжити відповідних заходів для їх усунення [5]. Результати статистичних досліджень демонструють, що навіть незначні коливання в основних економічних показниках можуть впливати на загальний фінансовий стан банку, зазначає Н. Погореленко [6].

Крім того, повідомлення про проблеми в управлінні фінансовою стійкістю акцентує увагу на потребі у створенні більш ефективних моделей, що спираються на дані статистичного аналізу. В. Матвійчук та А. Акопян у своєму дослідженні доводять, що це включає в себе не тільки створення нових методик оцінювання, а й вдосконалення існуючих моделей, з застосуванням сучасних інформаційних технологій та програмування, що дозволяє швидше обробляти великі обсяги даних і коригувати стратегії управління у реальному часі [7]. Таким чином, статистичні методи відіграють ключову роль у системі оцінювання фінансової стійкості банківських установ.

3. Постановка завдання

Метою дослідження є обґрунтування доцільності та ефективності застосування статистичних методів для оцінювання фінансової стійкості банківських установ з урахуванням сучасних викликів та необхідності забезпечення стабільності банківської системи.

Завдання дослідження:

- проаналізувати теоретико-методологічні засади поняття «фінансова стійкість банку» та її ключових параметрів;
- сформулювати систему показників, що характеризують фінансову стійкість банку;
- здійснити оцінювання фінансової стійкості банків України (на прикладі АТ «ПУМБ») на основі обраних статистичних методів;
- визначити стратегічні напрями досягнення стійкості банківської системи.

4. Методи та матеріали

Методологія дослідження статистичних методів в системі оцінювання фінансової стійкості банківських установ ґрунтується на комбінації методів кількісного аналізу. В першу чергу для дослідження застосовувалися статистичні методи опрацювання даних. Із спеціальних були застосовані методи економічного аналізу, коефіцієнтний підхід. Інформаційною базою для проведення статистичного аналізу є офіційна звітність банку за три роки. Для обробки та візуалізації інформації використано програмне забезпечення Microsoft Excel.

5. Результати та обговорення

Попри значний інтерес науковців до проблематики фінансової стійкості банківських установ, загально визнаного трактування цього поняття наразі не існує. У деяких дослідженнях воно ототожнюється з близькими за змістом категоріями, такими як ліквідність, платоспроможність або фінансова надійність. Втім, подібна інтерпретація є спрощеною й не відображає повною мірою складної природи явища.

На думку І. М. Васьковича, фінансова стійкість являє собою якісно-кількісну характеристику здатності банківської системи перетворювати наявні ресурси – фінансові, кадрові, інформаційні – у процесі виконання основних функцій із максимальною ефективністю та мінімальними ризиками, навіть за умов впливу зовнішніх чи внутрішніх чинників [7].

Аналіз наукових джерел дозволяє виокремити три ключові підходи до трактування сутності фінансової стійкості банків.

Перший підхід пов'язує це поняття з фінансовими показниками діяльності банку, передусім з прибутковістю та зростанням власного капіталу, що свідчить про здатність установи самостійно виконувати взяті на себе зобов'язання [9]. Другий підхід акцентує увагу на стійкості банку до кризових явищ, підкреслюючи його здатність функціонувати в умовах зовнішніх і внутрішніх економічних шоків, використовуючи наявні ресурси [8; 10]. Третій підхід розглядає фінансову стійкість як потенціал до адаптації в умовах нестабільності, коли банк спроможний ефективно реагувати на негативні зміни завдяки внутрішнім резервам [9; 10].

Таким чином, перший підхід зосереджується на досягненні позитивних фінансових результатів, другий – на наявності ресурсної бази для протистояння деструктивним впливам, а третій – на спроможності банку мобілізувати внутрішній потенціал задля мінімізації ризиків [9; 11; 12].

У вузькому значенні фінансова стійкість визначається як здатність банку оперативного відновлювати функцію трансформації заощаджень у кредити після впливу внутрішніх або зовнішніх шоків [10]. З позиції стратегічного управління, фінансова стійкість проявляється як такий рівень забезпечення ресурсами, який дозволяє банку гнучко управляти активами, забезпечувати безперервність операцій та ефективно використовувати доступні фінансові й нефінансові ресурси у довгостроковій перспективі [9; 11; 12].

Підсумовуючи вищевикладене, фінансову стійкість комерційного банку можна визначити як стан, що передбачає наявність достатнього обсягу ресурсів для підтримання

платоспроможності, ліквідності та прибутковості, а також для забезпечення стійкого розвитку в умовах постійної дії ризиків.

Фінансова стійкість банку є ключовою характеристикою його здатності функціонувати ефективно в умовах як стабільного, так і турбулентного зовнішнього середовища. Вона відображає здатність банківської установи своєчасно та в повному обсязі виконувати свої зобов'язання перед вкладниками, контрагентами та іншими учасниками фінансового ринку. З позиції управлінської аналітики, статистичний аналіз фінансової стійкості об'єднує широкий спектр інформаційно-аналітичних інструментів, що дозволяють не лише відслідковувати поточний фінансовий стан банку, а й ідентифікувати вплив внутрішніх і зовнішніх факторів ризику. Такий підхід створює обґрунтоване підґрунтя для прийняття стратегічних управлінських рішень у сфері ризик-менеджменту та забезпечення довгострокової стабільності.

У процесі дослідження статистичних методів в системі оцінювання фінансової стійкості банківських установ було застосовано методу статистичного та коефіцієнтного аналізу фінансової стійкості на прикладі діяльності АТ «ПУМБ» за період 2022–2024 років. Проведений аналіз виявив позитивну динаміку ключових показників. Зокрема, загальний обсяг активів банку у 2023 році збільшився на 9,64 % порівняно з попереднім роком, а у 2024 році зріс ще на 11,11 %. Ці зміни свідчать про поступове відновлення ділової активності банку після періоду фінансової нестабільності. Подібну позитивну тенденцію демонструють і дохідні активи: у 2023 році їх приріст становив 8,76 %, а у 2024 році – 10,58 %. Це вказує на нарощування кредитної та інвестиційної діяльності, що, в свою чергу, є основним джерелом формування прибутковості банку (рис. 1).

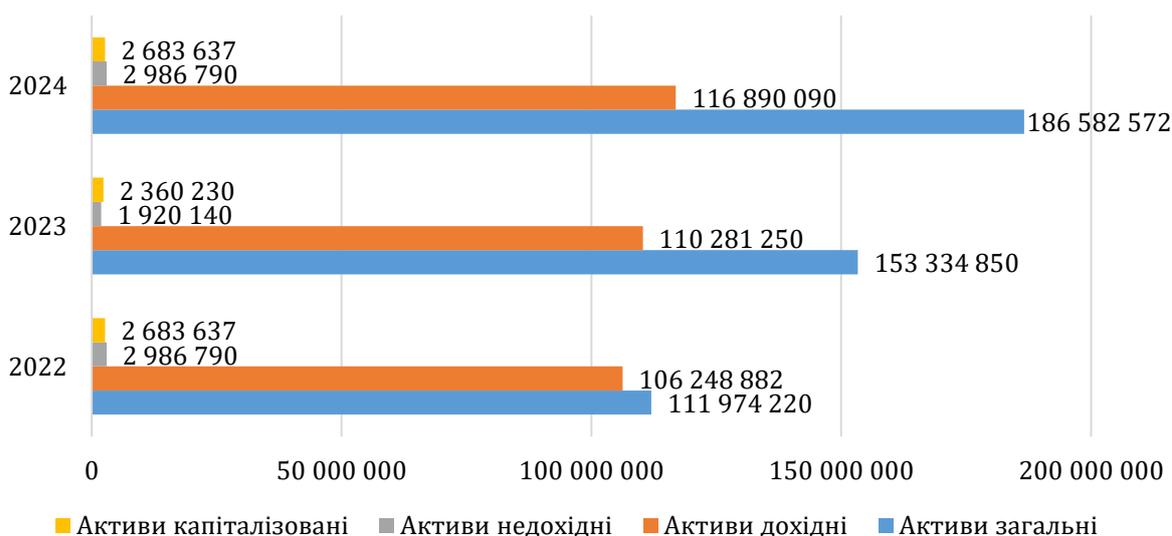

Рис. 1. Оцінка динаміки активів АТ «ПУМБ» за 2022–2024 роки

Джерело: розраховано авторами за даними, наведеними у [13].

У 2023 році недохідні активи демонстрували незначне зростання, що відображає виважену політику банку щодо інвестування в нефінансові активи та підтримку акценту на прибуткові напрями діяльності. Проте у 2024 році простежується деяке підвищення їх частки у загальній структурі активів, що потребує ретельного моніторингу з боку менеджменту. Надмірне накопичення недохідних активів потенційно знижує загальну рентабельність активного капіталу, оскільки такі активи не генерують прямого доходу. Водночас структура активів залишалася відносно стабільною: у 2024 році частка дохідних активів у загальному обсязі перевищила 84 %, що відповідає принципам ефективного розміщення ресурсів та оптимізації активної діяльності банку.

Позитивна динаміка зростання активів свідчить про поступове відновлення банківської діяльності після кризових періодів, розширення клієнтської бази, активізацію кредитного портфеля та загальне укріплення позицій банку на фінансовому ринку.

Поглиблений аналіз коефіцієнтів фінансової стійкості (рис. 2) дозволяє зробити низку висновків щодо фінансової структури банку. Так, показник надійності, що відображає

співвідношення власного капіталу до зобов'язань, демонструє тенденцію до зниження: з 11,66 % у 2022 році до 10,20 % у 2023 році, і далі до 9,85 % у 2024 році. Це свідчить про поступове зменшення фінансової автономії установи та збільшення її залежності від залучених ресурсів, що потенційно підвищує чутливість до зовнішніх фінансових шоків.

Рис. 2. Оцінка динаміки коефіцієнтів фінансової стійкості АТ «ПУМБ» за 2022–2024 роки
Джерело: розраховано авторами, наведеними у [13].

Паралельно з цим коефіцієнт фінансового важеля, який характеризує ступінь залучення зобов'язань у фінансуванні активів, збільшився з 8,57 у 2022 році до 9,80 у 2024 році. Така динаміка вказує на активне використання позикових коштів, що може сприяти зростанню банківської активності, але водночас підвищує ризики у випадку зміни ринкової кон'юнктури або зниження платоспроможності контрагентів.

Ще одним важливим індикатором є коефіцієнт участі власного капіталу в активах, який знижувався з 10,45 % у 2022 році до 9,27 % у 2023 році і досяг 8,94 % у 2024 році. Така тенденція засвідчує, що темпи приросту активів перевищують темпи зростання власного капіталу, що знижує здатність банку самостійно покривати ризики, пов'язані з активними операціями.

Показник мультиплікатора капіталу, що ілюструє ефективність використання власного капіталу для формування активів, зазнав певних змін: зростаючи з 23,42 у 2022 році до 24,89 у 2023 році, у 2024 році він дещо зменшився до 24,11. Загалом, це свідчить про позитивну динаміку у використанні банком власного капіталу, хоча незначне зниження потребує збереження балансу між зростанням активів і відповідним зміцненням капітальної бази.

Коефіцієнт захищеності власного капіталу, який відображає частку власного капіталу, що припадає на матеріальні активи, продемонстрував незначну тенденцію до зниження: з 0,23 у 2022 році до 0,22 у 2023 році, та до 0,21 у 2024 році. Така динаміка сигналізує про зростання частки капіталу, спрямованого на фінансування нефінансових (немонетарних) активів. Це може зменшувати рівень фінансової мобільності банку, адже зростання вкладень у малоліквідні активи знижує спроможність оперативно реагувати на потреби у фінансових ресурсах. У контексті управління фінансовою стійкістю це свідчить про необхідність підвищеної уваги до структури балансу, зокрема – до забезпечення належного рівня ліквідності та гнучкості у використанні капіталу (рис. 3).

Коефіцієнт захищеності дохідних активів власним капіталом також зазнав зниження протягом аналізованого періоду: з 0,08 у 2022 році до 0,07 у 2023 році та 0,06 у 2024 році. Така динаміка вказує на зменшення здатності банку забезпечувати покриття потенційних ризиків, пов'язаних з дохідними активами, за рахунок власного капіталу. З огляду на те, що саме дохідні активи (зокрема кредитний портфель та інвестиції) є найбільш чутливими до змін ринкового середовища, така тенденція свідчить про зростання потреби в підвищенні рівня капіталізації або диверсифікації джерел фінансування.

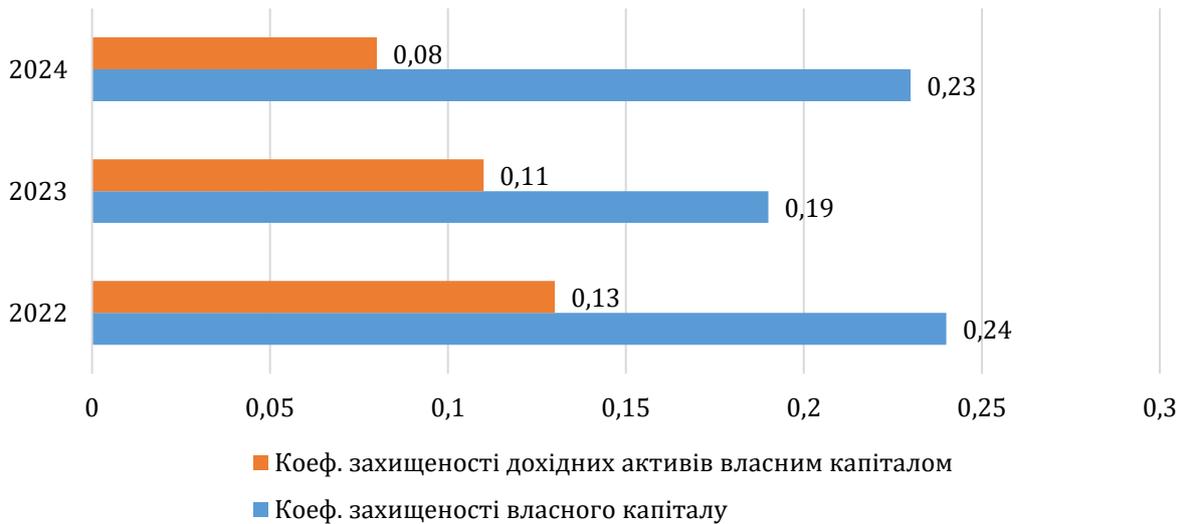

Рис. 3. Динаміка коефіцієнтів захищеності АТ «ПУМБ» за 2022–2024 роки
Джерело: розраховано авторами, наведеними у [13].

Наступним етапом аналізу є оцінка показників рентабельності АТ «ПУМБ» за період 2022–2024 років, що дозволяє більш повно охарактеризувати ефективність фінансово-господарської діяльності банку.

Загальний рівень рентабельності доходів у 2022 році мав від’ємне значення – на кожну гривню доходу припадало 0,01 грн збитків. Це було зумовлено наслідками кризових явищ, які вплинули на операційні результати. Водночас у 2023 році спостерігалось покращення ситуації – прибутковість зросла до 0,05 грн, а в 2024 році – до 0,12 грн на 1 грн доходу. Таке зростання свідчить про відновлення фінансової стійкості банку, поступове підвищення ефективності основної діяльності та оптимізацію доходної бази.

Динаміка коефіцієнта окупності витрат доходами підтверджує вказані тенденції: у 2022 році він становив 2,67, у 2023 – 2,94, а у 2024 – 3,21. Це означає, що банк продемонстрував зростаючу здатність генерувати дохід, який суттєво перевищує витрати, що є ознакою вдосконалення системи управління витратами та підвищення операційної ефективності (рис. 4).

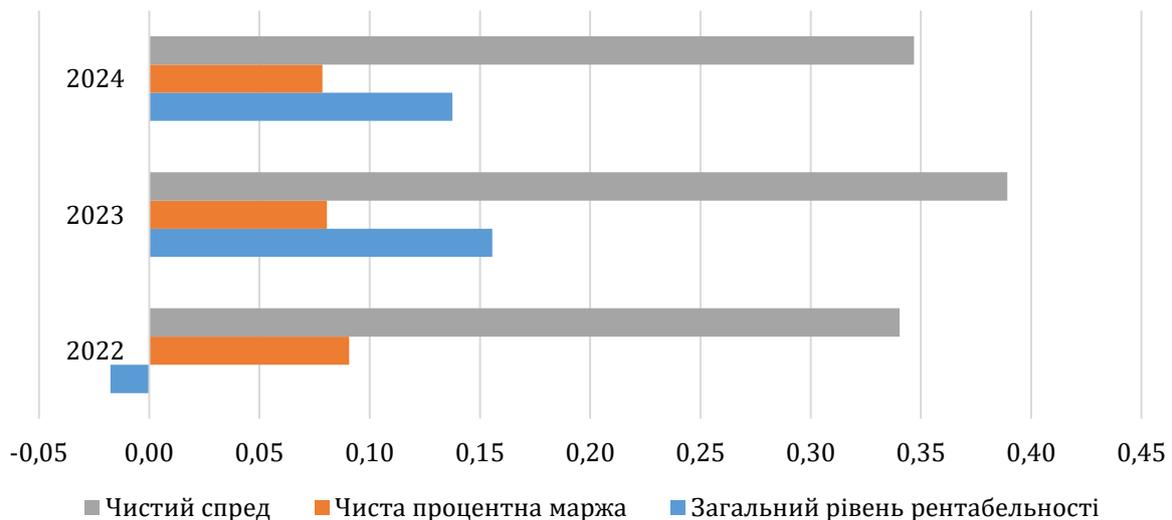

Рис. 4. Динаміка показників рентабельності за доходом АТ «ПУМБ» за 2022–2024 роки
Джерело: розраховано авторами, наведеними у [13].

Показник чистої процентної маржі, що є важливим індикатором прибутковості активних операцій, демонстрував певні коливання: після зростання до 9,07 % у 2022 році, він знизився до 8,41 % у 2023 році, а в 2024 році знову підвищився до 9,18 %. Така динаміка відображає

адаптаційну здатність банку до змін у ринковому середовищі, зокрема до трансформації процентної політики.

Аналогічну картину демонструє і чистий процентний спред: після зниження з 34,03 % у 2022 році до 30,87 % у 2023 році, у 2024 році він відновився до 33,76 %. Це свідчить про відносну стабільність прибутковості банку від основної процентної діяльності, незважаючи на зовнішні економічні виклики та флуктуації вартісних параметрів пасивів і активів.

Питома вага іншого операційного доходу залишалась незначною протягом аналізованого періоду: 0,14 % у 2022 році, 0,13 % у 2023 та 0,15 % у 2024 році. Це свідчить про стратегічну орієнтацію банку на базові джерела доходу – передусім процентні та комісійні надходження – без надмірної залежності від нетипових або нестабільних джерел прибутковості. Такий підхід відображає стабільну модель ведення банківського бізнесу з фокусом на основну діяльність.

Показник рентабельності активів (ROA) у 2022 році мав негативне значення (-0,36 %), що було наслідком загального зниження прибутковості на фоні кризових явищ. Проте вже у 2023 році рентабельність активів зросла до 0,94 %, а у 2024 році – до 1,82 %. Це свідчить про результативну адаптацію банку до нових ринкових умов, а також про поступове відновлення ефективності управління активами. Аналогічна позитивна динаміка простежується і щодо рентабельності дохідних активів: у 2022 році показник становив -0,37 %, проте вже у 2023 році він досяг 0,98 %, а в 2024 – 1,76 %. Це свідчить про підвищення ефективності роботи з активами, які формують основне джерело доходів, передусім у сфері кредитування та інвестування.

Рентабельність загального капіталу (ROCE) у 2022 році була негативною (-3,40 %), однак у наступні роки продемонструвала відчутне зростання: 6,01 % у 2023 році та 14,09 % у 2024 році. Це вказує на відновлення ефективності використання залучених фінансових ресурсів та покращення загального фінансового результату. Рентабельність власного (акціонерного) капіталу (ROE) відобразила ще динамічніше відновлення: з -8,32 % у 2022 році до 13,43 % у 2023 році та до 27,39 % у 2024 році. Зростання цього показника свідчить про відновлення прибутковості діяльності банку та підвищення інвестиційної привабливості для акціонерів, оскільки банк продемонстрував здатність ефективно використовувати вкладений капітал для генерації доходу. Показник рентабельності витрат демонстрував поступове покращення: з -3,55 % у 2022 році до 5,64 % у 2023 році та 11,92 % у 2024 році. Це підтверджує зростання ефективності управління витратами та відображає поліпшення фінансової дисципліни в межах операційної діяльності банку (рис. 5).

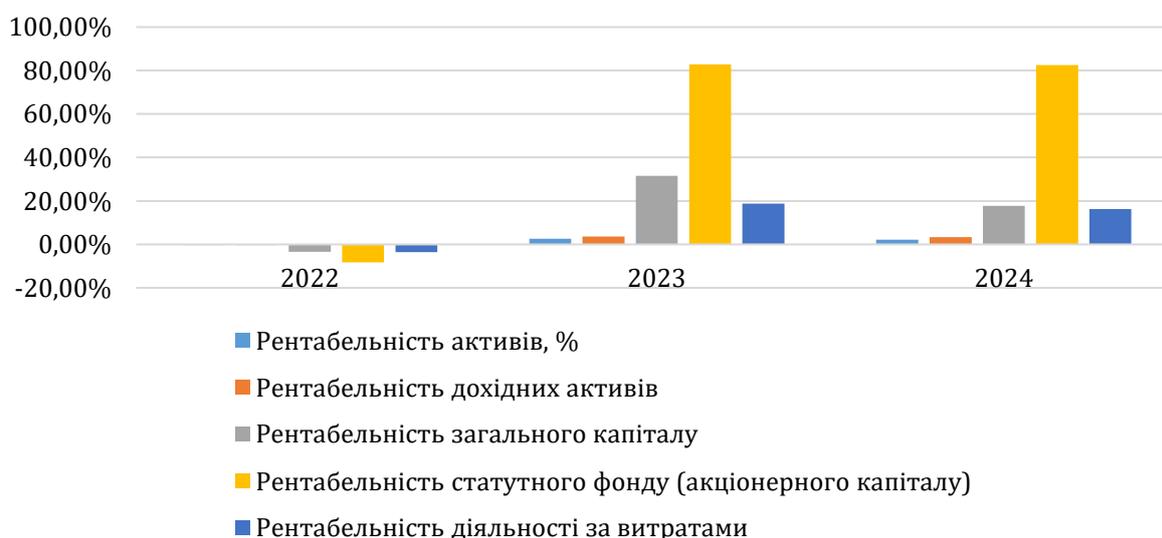

Рис. 5. Динаміка показників рентабельності по чистому прибутку АТ «ПУМБ» за 2022–2024 роки

Джерело: розраховано авторами, наведеними у [13].

У 2022 році банк зіткнувся з негативним впливом зовнішніх факторів, що призвело до тимчасового погіршення рентабельності та зменшення стійкості. Однак протягом 2023–2024 років спостерігається поступове покращення більшості показників. Це свідчить про здатність АТ

«ПУМБ» до відновлення, ефективного управління ресурсами та адаптації до складних економічних умов.

6. Висновки

Отже, проведене дослідження дає змогу дійти висновку, що поняття «фінансова стійкість банку» не має єдиного теоретико-методологічного тлумачення, що ускладнює його практичне застосування у системі фінансового аналізу. Більшість наукових підходів зосереджуються на таких складових, як платоспроможність і ліквідність, проте ці параметри є лише частиною ширшого змісту фінансової стійкості. З теоретичної точки зору, фінансова стійкість банку повинна розглядатися як комплексна характеристика, що відображає здатність банку забезпечувати безперервність діяльності, виконувати взяті на себе зобов'язання та ефективно функціонувати в умовах внутрішньої і зовнішньої нестабільності.

У межах розглянутого підходу до оцінювання фінансової стійкості банківських установ доцільно сформувані систему показників, яка включає: показники динаміки активів, фінансової стійкості, захищеності, прибутковості та рентабельності.

У ході дослідження динаміки фінансових коефіцієнтів банку за 2022–2024 роки виявлено, що окремі індикатори демонстрували негативні тенденції. Такі зміни свідчать про зменшення здатності банку формувати активи переважно за рахунок власних коштів, що, у свою чергу, посилює його залежність від зовнішнього фінансування. Крім того, спостерігається зростання коефіцієнта фінансового левереджу, що вказує на активніше залучення позикових ресурсів у структурі фінансування. Подібна ситуація є характерною для періодів економічної нестабільності, проте водночас підвищує рівень фінансових ризиків для банку в разі несприятливих змін на ринку. Щодо рентабельності, більшість основних показників – таких як чиста процентна маржа, спред, точка беззбитковості та рентабельність власного капіталу – залишалися на відносно низькому рівні. Водночас це не обов'язково свідчить про неефективність управлінських рішень у банку, а радше відображає складну макроекономічну ситуацію, що виникла під впливом воєнних дій та загальної невизначеності на фінансовому ринку.

Таким чином, застосування статистичних методів в системі оцінювання фінансової стійкості банківських установ дає змогу визначити та обґрунтувати стратегічні напрями її досягнення. А саме АТ «ПУМБ» варто приділити увагу капіталізації через формування достатнього рівня власного капіталу для покриття ризиків і втрат, а також використати стрес-тестування для прогнозування потреб у докапіталізації. Доречно буде робота з підвищення якості активів шляхом оптимізації кредитного портфеля та управління проблемною заборгованістю. Забезпечення належного рівня ліквідності варто реалізувати через регулярний моніторинг ліквідності з урахуванням стрес-сценаріїв, а також диверсифікації джерел ресурсів.

References

1. Rysin, V. & Bida, A. (2021). Finansova stiikest banku: chynnyky ta osoblyvosti zabezpechennia [Financial resilience of the bank: factors and features of providing]. *Efektivna Ekonomika*, (3). <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.3.1> (in Ukrainian)
2. Hirna, O. (2019). Otsiniuvannia rivnia finansovoi stiikesti bankivskoho sektoru Ukrainy na osnovi Z-indeksu [Assessment of the financial stability level of the banking sector of Ukraine based on the Z-index]. *Socio-Economic Relations in the Digital Society*, 3(33). [https://doi.org/10.18371/2221-755x3\(33\)2018164659](https://doi.org/10.18371/2221-755x3(33)2018164659) (in Ukrainian)
3. Buhel, Yu., & Lopatovska, O. (2024). Upravlinnia finansovoiu stiikestiu bankiv: aspekt analizu [Managing the financial stability of banks: aspect of analysis]. *Modeling the Development of the Economic Systems*, (3), 87–92. <https://doi.org/10.31891/mdes/2024-13-12> (in Ukrainian)
4. Kryshtal, H. (2023). Financial security of the banking system of Ukraine under the conditions of martial state: classification of possible threats. *Management and Entrepreneurship: Trends of Development*, 4(26), 39–47. <https://doi.org/10.26661/2522-1566/2023-4/26-03>
5. Mazhara, H., & Muzalevska, A. (2024). Modeliuvannia finansovoi stiikesti pidpriemstva na osnovi baz danykh vidkrytykh dzherel za dopomohoiu metodiv application programming interface i Python [Modeling enterprise

- financial resilience using open-source data and API/Python tools]. *Economy of Ukraine*, 67(5), 68–77. <https://doi.org/10.15407/economyukr.2024.05.068> (in Ukrainian)
6. Pohorelenko, N. (2019). Do pytannia pro poniatiinyi aparat finansovoi stabilnosti bankivskoi systemy [On the conceptual framework of financial stability in the banking system]. *Socio-Economic Relations in the Digital Society*, 3(33). [https://doi.org/10.18371/2221-755x3\(33\)2018164400](https://doi.org/10.18371/2221-755x3(33)2018164400) (in Ukrainian)
 7. Matviichuk, V., & Akopian, A. (2020). Pidkhody do formuvannia integralnogo pokaznyka finansovoi stiikosti universytetu na osnovi uzahalненоi funktsii bazhanosti Kharringtona [Approaches to forming an integrated financial stability indicator for a university based on Harrington's desirability function]. *Ekonomika i orhanizatsiia upravlinnia*, (3), 65–80. <https://doi.org/10.31558/2307-2318.2020.3.6> (in Ukrainian)
 8. Vaskovych, I. M. (2006). Zabezpechennia finansovoi stiikosti bankiv Ukrainy v umovakh rynku [Ensuring financial stability of banks in Ukraine under market conditions] (PhD dissertation abstract, specialty 08.04.01 "Finance, money circulation and credit"). Lviv. (in Ukrainian)
 9. Kovalenko, V. V., & Harkusha, Yu. A. (2017). *Zabezpechennia finansovoi stiikosti bankiv: teoretychni ta praktychni aspekty* [Ensuring financial stability of banks: theoretical and practical aspects]. LAP LAMBERT Academic Publishing. (in Ukrainian)
 10. Khutorna, M. E. (2017). Teoretyko-metodolohichni pidkhody do tлумachennia finansovoi stabilnosti makro-ta mikrorynevykh ekonomichnykh system [Theoretical and methodological approaches to interpreting financial stability of macro- and micro-level economic systems]. *Naukovyi Visnyk Uzhhorodskoho Universytetu. Seriya: Ekonomika*, 1(49), Part 1, 295–303. <http://visnyk-ekon.uzhnu.edu.ua/article/view/137298> (in Ukrainian)
 11. Dovhal, Yu. S., & Chamara, R. O. (2015). Sutnist finansovoi stiikosti komertsiiinoho banku ta efektyvni shliakhy yii zabezpechennia [The essence of commercial bank financial stability and effective ways of ensuring it]. *Finansovyi Prostir*, (1), 130–136. <http://fp.lnu.edu.ua/index.php/fp/article/view/360> (in Ukrainian)
 12. Verkhovna Rada Ukrainy. (2000). Pro banky i bankivsku diialnist [On banks and banking activity] Law of Ukraine No. 2121-III dated December 7, 2000. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text> (in Ukrainian)
 13. AT "PUMB". (2025). *Ofitsiinyi sait AT "PUMB"* [Official website of JSC "PUMB"]. <https://www.pumb.ua> (in Ukrainian)